

(בעז"ה!)

אני מבטיח לך, ילדה שלי קטנה, שזאת, תהיה העלייה האחרונה!

2 "הקול קול יעקב והיידים ידי עשיו" (בראשית כ"ז)
הקול קול יעקב - 'אין יעקב שולט אלא בקולו, והיידים ידי עשו - אין עשיו שולט אלא בידיים. בזמן שקולו של יעקב מצוי בבתי כנסיות, אין הידיים ידי עשו ואם לאו היידים ידי עשו" (בראשית רבה)

משל למה הדבר דומה? לנדנדה. בצידה האחד יושב יעקב (עמ"י) ובצידה השני עשיו (אומות העולם). כל עוד מקיים יעקב את התורה ומצוותיה תהא הנדנדה מוגבהת בצידו של יעקב, ועשו היושב בצידה השני, יורד אוטומטית כלפי מטה. אך ברגע שיעקב נוטש את דרך אבותיו - את שמירת התורה ומצוותיה, הוא למעשה מוריד את הנדנדה כלפי מטה, ועשו, היושב מצידה השני, עולה כלפי מעלה, משתלט על יעקב, מכה בו בחרבו ומנצחו.

זה בדיוק מה שה' אומר לרבקה במילים: "שני גויים בבטןך ושני לאומים ממעיך יפרדו **ולאום מלאום יאמץ ורב יעבד צעיר**" (בראשית כ"ה) נאמר כאן כי בעתיד לאורך ההיסטוריה יתקיים מאבק קבוע בין שני צדדים אלה, וכי כל צד ישאף לגבור על יריבו, אך העליונות, כך הובטח, תהיה בידי יעקב. הוא זה שייצב את הנדנדה כלפי מעלה וישמור אותה לבד תרד"

היהודים שהתגוררו במלכות אחשוורוש השתתפו במשתאות היין שערך אחשוורוש. השתתפות זו מהווה ירידה ברמתו הרוחנית של העם, ולכן באופן אוטומטי ירדה הנדנדה למטה והמן, שהיה מזרעו של אגג מלך עמלק, עלה לגדולה.

אסתר ומרדכי הבינו שבשביל להעביר את עצתו של המן ולנצח את עמלק, הם צריכים למנף את העם מבחינה רוחנית. ולכן הם עורכים צום ותענית.

התלמוד מספר שכאשר הופיע המן בבית המדרש, עסקו מרדכי ותלמידיו בהלכות מנחת העומר. המן ביקש לדעת, במה הם עוסקים, ומרדכי הסביר לו, כי בזמן שבית המקדש היה קיים, חייב כל המתנדב מנחה למלא קומץ סולת לצורך כפרתו. כששמע המן כך השיב: אבוי, בא מלוא קוצץ קמח שלכם וגבר על עשרת אלפי כיכר כסף שלי. המן הבין, שהעיסוק בתורה גורם לעמ"י שיגבור על אויביו. הוא אף הבין שכאשר הנדנדה מתחילה לעלות בצידו של יעקב, המן לא יוכל לנצחו, כי יכולתו של עמלק מותנה בירידה רוחנית של יעקב.

"אם מזרע היהודים מרדכי, אשר החילות לנפול לפניו - לא תוכל לו, כי נפול תנפול לפניו". (זרש, שם, שם)

3 "זכור את אשר עשה לך עמלק, בדרך בצאתכם ממצרים. אשר קרר בדרך, ויזנב בך כל הנחשלים אחריו, ואתה עיף ויגע, ולא ירא אלקים. והיה בהינים ה' אלקיך לך מכל איביך מסביב, בארץ אשר ה' אלקיך נתן לך נחלה לרשתה - תמחה את זכר עמלק מתחת השמים, לא תשכח" (דברים כ"ה, י"ז-י"ט)

'ויבוא עמלק וילחם עם ישראל ברפידים' - אין רפידים אלא רפיון ידיים. לפי שרפו ידיהם מדברת תורה, לכך בא השונא עליהם.

ניתנה לנו הבטחה כי יבוא יום ועם ישראל לא יהיה מאויים. נאמנותו לה' תהיה תמידית ללא כל חשש לשינוי, ו"משרתו" של עמלק תבוטל כליל.

4 אך התורה לא ציינה תאריך למימושה של בשורה זו. נהפוך הוא: בפסוקים לאחר מכן נאמר: "מלחמה לה' בעמלק מדור דור". ה' נשבע כי מלחמתו בעמלק תמשך לדורי דורות. אולם, הרי ה' הוא כל יכול! כלום אין ביכולתו למחות את עמלק בהינף יד?

אלא, עם ישראל זקוק למציאותו של עמלק. ה' הוא שהעמיד אותו נגד ישראל, לטובתו ולמען קיומו הרוחני, ולפיכך אין לשלול מציאותו. ועמלק מעולם רצועת מרדות לישראל מזומן בכל עת לפורענות" (רש"י). כל עוד לא הובטח קיומו הרוחני של ישראל בדרך אחרת יש צורך ב"שוט" הזה.

עתה נתקשה להבין את מצוות התורה: "תמחה את זכר עמלק", כי כאמור עמ"י זקוק לעמלק, כדי להיות מאויים. אם כן, לשם מה עלינו למחות את שמו ולסלק את "כלב השמירה" שהוא כה חיוני לקיומו?

אלא, במצווה זו ישנן שתי דרישות:

1. לייצב את "הנדנדה" לצמיתות. דהיינו: להגיע למצב כה רם ונישא במובן הרוחני, עד שלא תהיה יותר סכנה לנפילה, לירידה ולנטישת התורה.

2. הנגזרת מן הראשונה, לצאת למלחמה פיזית נגד עמלק, להשמידו כפי שמשמידים אויב רע ואכזרי, ולמחותו לצמיתות. מובן מאליו שלא ניתן לקיים את הדרישה השניה ללא הדרישה הראשונה, ומכאן עלינו להסיק, כי מצוות "מחיית עמלק" דורשת תחילה רמה רוחנית גבוהה ויציבה ורק לאחר מכן "מחה תמחה".

לאורך כל הדורות, לא נגאל עם ישראל ולא נושע מצרותיו אלא **בתפילה**. כך אירע בגאולה הראשונה - גאולת מצרים, כך אירע במלחמה הראשונה - מלחמת עמלק, וכך שוב ושוב במהלך הדורות מאז, ומלמדים חז"ל כי גם לעתיד לבוא, אין ישראל נגאלים אלא "מתוך תפילה!"